

Melkstal naast de robot

Engberts melkt met Boumatic MR-S1

Melkveehouder Gezino Engberts melkt sinds vorig jaar met drie Boumatic Robotics MR-S1 melkrobots. Twee ervan doen dienst als selectiepoort.

Tekst en foto's: Gertjan Zevenbergen

Vier koeien liggen dik in het stro van de ziekenboeg in de nieuwe stal van Gezino Engberts. Maar vorig jaar startte Engberts in het Overijsselse Markelo met de bouw van een nieuwe stal. Deels in eigen beheer. Wie dat doet, kent het: je bent nooit helemaal klaar. Bij de 0-6-0 stal van Engberts is dat niet anders. Na de verplaatsing vanuit Almelo is de melkveehouder nog druk bezig met het aanleggen van de erfverharding en de bouw van het nieuwe woonhuis. De stal zelf is zo goed als klaar. Zo goed als, want een paar houten wandjes en deuren moeten nog vervangen worden door de definitieve versie. Ook de zijwanden van de ligboxen moet hij nog plaatsen. Maar een van de belangrijkste onderdelen van de stal staat: de melkerij. Engberts liet de MR-S1 installeren, de vorig jaar september officieel geïntroduceerde melkrobot van Boumatic Robotics. Er staan er ondertussen vijftien in Nederland op zeven bedrijven. Drie melken de 130 koeien in de stal van Engberts. Een opmerkelijke stal, waarbij de veehouder niet over één

nacht ijs ging om hem te bouwen. Anderhalf jaar deed de veehouder over het tekenen van de stal. De stal is compact. De totale vloeroppervlak per koe bedraagt niet meer dan 12 m². Meest opmerkelijk is de indeling.

Melkplein

Grofweg kun je de stal opdelen in drie stukken. In het voorste deel met de drie dubbele rijen ligboxen is plaats voor 130 koeien. In het achterste deel kunnen 66 koeien liggen. De koeien zijn opgedeeld in drie groepen: een nieuwmelkte groep, een groep drachtige koeien en dieren die een extra steuntje nodig hebben en een groep waar Engberts weinig of geen omkijken naar heeft. Daar tussenin plaatste Engberts, wat hij noemt, het melkplein. "80 procent van het werk dat je dagelijks doet gebeurt hier, centraal in de stal", zegt Engberts, terwijl hij tegen de kunststof wanden van het strohok leunt. "Als je dus de looplijnen kort wilt houden, moet je al dat vaak voorkomende werk op een klein oppervlak concentreren." Op het

melkplein staan dan ook de drie melksystemen. Hier vind je het strohok. Hier kun je klauwen bekappen en hier is ook de melkstal te vinden. Een melkstal? Jazeker. Engberts installeerde niet alleen drie melkrobots, maar ook een Boumatic 2x3 swing-over melkstalletje. "De afgelopen vier jaar heb ik op twee plaatsen gemolken: hier in Markelo met een Lely A2 melkrobot en op de oude locatie in Almelo in een gangbare melkstal. Zorgkoeien die de robot niet kon melken nam ik mee en molk ik in de melkstal. Dat doe ik nu weer. In die melkstal melk ik koeien die bijvoorbeeld op hun speen getrapt hebben en anders naar het slachthuis zouden gaan omdat de robot er niet mee overweg kan. Nu kan ik heel wat koeien redden, is mijn ervaring." Daardoor daalt het vervangingspercentage en kan Engberts vlot en zonder aankoop van dieren naar 200 melkkoeien groeien. In de melkstal zet hij een keer per week koeien droog en melkt hij ook de met antibioticum behandelde koeien. "Zo houd ik de snelheid en bezetting op de melkrobots hoog, de

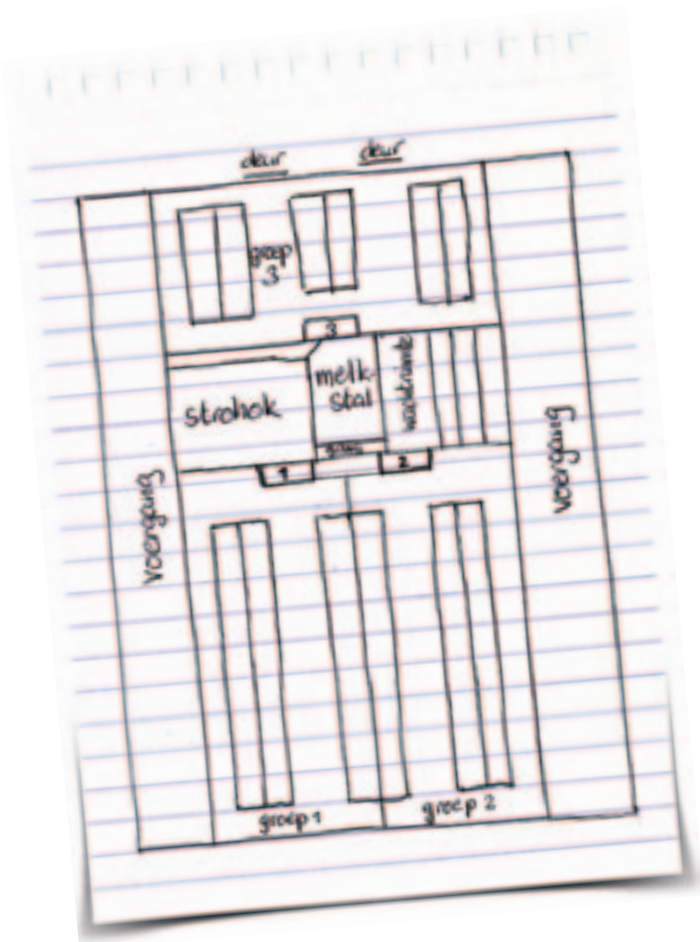

Bedrijfsgegevens

Met zijn vrouw, moeder en deeltijdkrachten melkt Gezino Engberts (37) in Markelo met 130 koeien een melkquotum van 1,1 miljoen kg vol. Op de oude locatie, in Almelo, staat het jongvee. Engberts gebruikt 66 hectare land waarop maïs en gras wordt verbouwd. Vorig jaar oktober plaatste hij een Boumatic-melkrobot. In december volgde de tweede en begin maart dit jaar de derde.

‘Zieke koeien hoeven niet meer door het koppel’

Een schets van de stalindeling. Twee robots melken de koeien voorin de stal, een derde de koeien achterin. Daar tussenin zijn de melkstal en het strohok te vinden.

Separatiepoorten en -hekken zijn er niet in de stal van Engberts. De drie Boumatic MR-S1 melkrobots selecteren namelijk zelf.

melkrobot moet zichzelf immers steeds reinigen als hij een antibioticumkoe heeft gemolken. Dat kost tijd. De melkstal staat dus ten dienste van de robot.” Hoewel de melkstal in de deal met de robots meeinging, gaat Engberts ervan uit dat hij er ongeveer 15.000 euro voor betaalde. “Een investering die uiteindelijk voordeel oplevert”, meent de veehouder.

Robot als selectiepoort

Het was in eerste instantie niet de bedoeling dat Engberts Boumatic-systemen plaatste. Vorig jaar ging de strijd nog tussen DeLaval en Lely. Robots die in lijn met de middelste rijen ligboxen geplaatst zouden worden. Op het laatste moment, maar net op tijd, vroeg Boumatic Robotics of het het bedrijf van Engberts als testlocatie mocht gebruiken voor zijn nieuw ontwikkelde systemen. De technisch aangelegde melkveehouder zag die uitdaging wel zitten en paste zijn stalontwerp aan om volop gebruik te kunnen maken van de voordelen van de MR-S1. De melkrobot sluit de koeien namelijk tussen de achterpoten door aan. Daardoor is er aan beide kanten van de melkbox, links en rechts, een in- en uitgang deur. Koeien kunnen dus vanuit de stal na het melken weer

terug de stal in, maar ook naar de ziekenboeg. En dat alles zonder gebruik te maken van extra selectiepoorten of hekken. Dat scheelt geld en ruimte. “Het grootste voordeel is dat je de hulpbehoevende koeien niet via het koppel weer in de melkrobot hoeft te drijven. Zo’n koe is nog wankel, dat moet je niet hebben.” De koeien in het strohok, met name die met klauwproblemen, kunnen dus gewoon gemolken worden met het automatische melksysteem zonder dat ze bij het koppel komen. Engberts voert op het touchscreen op het melksysteem in dat de deur van de ziekenboeg open moet staan als hij de koeien uit het strohok wil melken. Straks, na een software-update, zal zowel de linker- als rechterdeur van het systeem openstaan. Zodra een koe zich meldt bij deur 1, sluit deur 2 meteen. Er mogen immers niet twee dieren tegelijkertijd in de melkbox staan.

50 koeien

Vooralsnog biedt slechts een van de drie robots toegang tot het strohok. Degene bij de groep koeien die extra aandacht nodig heeft. De andere robot brengt de koeien naar de wachtruimte, waar ze bekapt kunnen worden. Via een smalle gang kunnen

ze ook naar het strohok lopen. De laatste kan niet selecteren. Hij staat dwars tegen de melkstal aan. “Uiteindelijk kunnen we meer dan 200 koeien melken. Dan plaatsen we een vierde robot en verplaatsen we de derde, zodat we weer gebruik kunnen maken van de selectiemogelijkheden.” Ondertussen sluit een van de robots na twee pogingen ook de wijd geplaatste voerspeen van een verse koe aan. “Dat had ik niet verwacht”, zegt Engberts. De melkveehouder is zichtbaar tevreden met zijn automatische melksystemen. Ook al moet er nog een slanggeleider komen en kwam de veehouder de afgelopen winter, bij temperaturen van -15 graden Celsius, de nodige problemen tegen. “Maar dat risico loop je als je nieuwe machines uitprobeert.” Engberts merkt dat het nauw luistert wil je met een robot goed kunnen melken. “Loopt het niet goed, dan wordt het alleen maar erger.” De maximale bezetting bedraagt nu zo’n 55 koeien. De capaciteit van het systeem gaat omhoog, belooft Boumatic. Een snellere aansluitroutine moet daarvoor zorgen. ▮